

ODBORNÉ STANOVISKO HLAVNEJ KONTROLÓRKY MESTA BREZNA K NÁVRHU ROZPOČTU NA ROKY 2022 - 2024

Podľa § 18f ods. 1 písm. c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu rozpočtu na rok 2022 (ďalej len stanovisko).

Návrh viacročného programového rozpočtu mesta Brezna na roky 2022 - 2024 bol zverejnený na úradnej tabuli mesta a na webovom sídle mesta (www.brezno.sk).

Dňom vyvesenia návrhu rozpočtu začala plynúť najmenej desaťdňová lehota, počas ktorej mohli fyzické osoby a právnické osoby uplatniť pripomienku k návrhu rozpočtu v písomnej forme, elektronicky alebo ústne do zápisnice na mestskom úrade.

A. ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA NÁVRHU ROZPOČTU

Pri spracovaní môjho stanoviska som vychádzala z posúdenia návrhu viacročného programového rozpočtu na roky 2022 - 2024 (ďalej len návrh rozpočtu), ktorý bol zverejnený na úradnej tabuli mesta, na elektronickej úradnej tabuli a na webovom sídle mesta (www.brezno.sk). Posudzovala som zákonnosť ako aj metodickú správnosť jeho zostavenia a predloženia na schválenie mestskému zastupiteľstvu (ďalej len MsZ).

Legislatívnym východiskom zostavenia rozpočtu je zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“).

Podľa §4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy rozpočet obce je základným nástrojom finančného hospodárenia v príslušnom rozpočtovom roku, ktorým sa riadi financovanie úloh a funkcií obce.

Rozpočet obce vyjadruje samostatnosť hospodárenia obce. Obsahuje príjmy a výdavky, v ktorých sú vyjadrené finančné vzťahy k právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom pôsobiacim na území obce, ako aj k obyvateľom žijúcim na tomto území vyplývajúce pre ne zo zákonov a z iných všeobecne záväzných právnych predpisov, zo všeobecne záväzných nariadení obce, ako aj zo zmlúv. Súčasťou rozpočtu obce sú rozpočty príjmov a výdavkov rozpočtových organizácií a príspevky príspevkovým organizáciám zriadených obcou, ako aj finančné vzťahy k právnickým osobám, ktorých je zakladateľom. V rozpočte obce sa uplatňuje rozpočtová klasifikácia v súlade s osobitným predpisom.

Podľa §9 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy viacročný rozpočet je strednodobý ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci ich pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Návrh rozpočtu je zostavený v členení na bežný rozpočet, kapitálový rozpočet a finančné operácie podľa funkčnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie.

Navrhované výdavky rozpočtu mesta sú alokované do 9 programov, ktoré sa vnútorne členia na podprogramy, prvky a projekty.

Rozpočet na rozpočtový rok 2022 je po jeho schválení MsZ záväzný, rozpočty na nasledujúce dva rozpočtové roky sú orientačné.

B. VÝCHODISKÁ TVORBY ROZPOČTU

Zostavenie návrhu rozpočtu prebiehalo v podmienkach pokračujúcej pandémie ochorenia COVID-19. Podľa makroekonomických predpokladov z prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky by mal schodok v roku 2021 dosiahnuť úroveň až 7,9 % HDP. V porovnaní s pôvodným cieľom na úrovni -7,4 % HDP je aktuálny odhad hospodárenia Slovenskej republiky horší len o 0,5 p. b. HDP. Odhad dlhu na rok 2021 tak prekračuje 60 % hranicu a je na úrovni 61,5 % HDP. Pre rok 2022 je stanovený cieľ pre schodok na úrovni - 4,9 % HDP. V roku 2022 sa predpokladá udržanie očakávanej úrovne dlhu z roku 2021 a následný pokles pod 59 % HDP v nasledujúcich dvoch rokoch. Daň z príjmov fyzických osôb tzv. podielová daň zo štátneho rozpočtu sa rozpočtuje na rok 2022 s rastom + 6,3 % oproti roku 2021, pre roky 2023 a 2024 sa predpokladá navýšenie + 7,1 % oproti roku 2022 a + 6,9 % oproti roku 2023.

Východiskom pre zostavenie návrhu rozpočtu je vývoj príjmov a výdavkov v predchádzajúcom období, t. j. skutočné plnenie rozpočtu k 31. 12. 2019, k 31.12.2020, monitoring vývoja rozpočtu za rok 2021 a očakávané plnenie rozpočtu k 31. 12. 2021. V príjmovej časti rozpočtu sa vychádza z aktuálnych prognóz daňových príjmov verejnej správy na roky 2022 až 2024, ako aj z uzatvorených zmluvných vzťahov, ktoré ovplyvňujú príjmovú aj výdavkovú časť rozpočtu.

Navrhovaný rozpočet mesta, vrátane finančných operácií, je zostavený ako vyrovnaný, čím je splnená jedna zo zákonných podmienok, vyplývajúca z § 10 ods. 7 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Bežný rozpočet je zostavený ako prebytkový; prebytok je rozpočtovaný vo výške 329 392 € (v roku 2021 bol plánovaný prebytok vo výške 930 479 €, v roku 2020 prebytok vo výške 1 297 532 €).

Kapitálový rozpočet je zostavený ako schodkový; schodok je rozpočtovaný vo výške - 3 343 020 € (v roku 2021 bol naplánovaný schodok - 6 477 454 €, v roku 2020 schodok - 1 127 532 €).

Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý návratnými zdrojmi financovania – úverom zo ŠFRB (príjmové finančné operácie).

Mesto plánuje v roku 2022 hospodáriť so schodkom vo výške - 3 013 628 €, ktorý vyfinancuje z návratných zdrojov financovania – z úveru zo ŠFRB (v roku 2021 bol naplánovaný schodok – 5 546 975 €).

Vývoj príjmovej časti rozpočtu:

v €

Rok	Schválený rozpočet príjmov celkom	Skutočnosť naplnenia príjmov celkom
2009	11 783 151	12 360 816
2010	9 676 210	11 644 722
2011	9 712 653	11 557 812
2012	9 985 440	12 610 144

2013	10 788 997	11 335 581
2014	9 948 182	10 933 870
2015	16 060 034	16 958 602
2016	13 029 023	15 164 485
2017	11 566 875	14 699 942
2018	16 353 658	18 084 313
2019	17 712 310	17 739 153
2020	21 769 751	19 909 950
2021	20 529 439	očakávaná skutočnosť – 21 836 832
2022 – návrh	31 196 387	

Návrh príjmovej časti rozpočtu je veľmi optimistický, uvažuje sa s výrazným zvýšením celkových príjmov, najmä kapitálových príjmov. Na rozdiel od minulých období sa v kapitálovom rozpočte uvažuje aj s príjmami z dotácií a nenávratných finančných prostriedkov (NFP) z rozpočtov verejnej správy a rozpočtu Európskej únie (EÚ). Na základe tejto skutočnosti sú kapitálové príjmy rozpočtované až vo výške 13 608 646 €. Bežné príjmy sú rozpočtované na úrovni očakávanej skutočnosti k 31.12.2021, nakoľko z dôvodu pokračujúcej pandémie a jej neistého vývoja, je veľmi ťažké stanoviť prognózu vývoja bežných príjmov, najmä dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu.

Rozpočet na strane príjmov a vývoj príjmovej časti rozpočtu ovplyvňuje a v priebehu rozpočtového roka ovplyvní aj výdavkovú časť rozpočtu.

Vývoj výdavkovej časti rozpočtu:

v €

Rok	Rozpočet výdavkov celkom	Skutočnosť čerpania výdavkov celkom
2009	15 177 615	14 855 292
2010	9 855 080	12 150 013
2011	9 668 473	11 744 196
2012	10 422 613	12 709 114
2013	10 266 794	11 051 971
2014	9 523 859	10 807 607
2015	16 009 488	18 467 598
2016	10 171 035	11 531 698
2017	11 151 038	13 845 841
2018	15 999 191	17 198 527
2019	19 757 267	20 442 609
2020	21 599 751	19 372 853
2021	26 076 414	očakávaná skutočnosť – 21 836 832
2022 – návrh	34 210 015	

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s výrazným zvýšením výdavkov oproti schválenému rozpočtu roku 2021 aj očakávanej skutočnosti k 31.12.2021. Toto zvýšenie výdavkov, najmä kapitálových výdavkov súvisí s rozpočtovaním príjmovej časti rozpočtu, kde sa počíta s výrazne vyšším rozpočtom príjmov ako v uplynulom období. Výrazný nárast kapitálových výdavkov je z dôvodu plánovanej realizácie rozvojových investičných programov, najmä projektov podporených zo štátneho rozpočtu a rozpočtu EÚ, výstavby nájomných bytov podporených zo Štátneho fondu rozvoja bývania, na ktoré sú vyčlenené a zmluvou zabezpečené zdroje a projektov podporených z Nórskeho finančného mechanizmu (NFM).

Výdavková časť bežného rozpočtu je nastavená na úroveň bežných zdrojov, a je potrebné pomenovať riziká, ktoré v priebehu rozpočtového roka môžu ovplyvniť čerpanie rozpočtu:

- nenaplnenie prognózy výnosu dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, z dôvodu vývoja pandémie a poklesu HDP, čo by mohlo znamenať

spolu so schválenými legislatívnymi zmenami zásah do výnosu tejto dane pre rozpočty územnej samosprávy,

- nenaplnenie rozpočtu vlastných bežných príjmov,
- vyššie čerpanie rozpočtu bežných výdavkov z dôvodu nových legislatívnych povinností pre samosprávy,
- nedosiahnutie naplánovaného prebytku bežného rozpočtu, z ktorého sa majú financovať splátky návratných zdrojov financovania.

Výdavková časť kapitálového rozpočtu počíta s vlastnými kapitálovými príjmami, s NFP a s návratnými zdrojmi financovania – úverom zo ŠFRB.

V kapitálovom rozpočte bude dôležité, aby bol naplnený rozpočet vlastných kapitálových príjmov, z ktorých sa majú financovať kapitálové výdavky a splátky návratných zdrojov financovania.

Rizikom vo výdavkovej časti rozpočtu bude aj nenaplnenie príjmov v čase reálnej potreby výdavkov, na začiatku roku u bežných výdavkov a v priebehu roku v súvislosti s investičnou výstavbou u kapitálových výdavkov. Z uvedeného dôvodu som mestu odporučila, aby do návrhu rozpočtu zapojila návratné zdroje financovania na vyrovnanie časového nesúladu medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami rozpočtu mesta.

ROZPOČET BEŽNÝCH PRÍJMOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s vyšším rozpočtom bežných príjmov oproti schválenému rozpočtu na rok 2021, bežné príjmy sa rozpočtujú na úrovni očakávanej skutočnosti plnenia bežných príjmov k 31.12.2021.

Vývoj bežných príjmov :

v €

Rok	Schválený rozpočet bežných príjmov	Skutočnosť plnenia bežných príjmov
2009	9 981 611	10 581 374
2010	9 226 210	9 909 181
2011	9 053 402	9 736 473
2012	9 585 440	10 057 835
2013	9 936 760	10 445 004
2014	9 865 182	- 10 896 516
2015	10 335 189	11 781 377
2016	10 586 098	12 87 7995
2017	11 546 875	14 154 932
2018	12 882 514	16 526 080
2019	14 382 418	16 047 185
2020	16 839 810	17 452 508
2021	15 547 940	očakávaná skutočnosť- 17 565 944
2022 - návrh	17 587 741	

V návrhu rozpočtu sa očakáva zvýšenie bežných príjmov, pričom u daňových príjmov sa očakáva rovnaký vývoj ako v roku 2021, u nedaňových príjmov zostavovateľ rozpočtu počíta s ich významným rastom a pri grantoch a transferoch sa rozpočtuje ich pokles oproti očakávanej skutočnosti roku 2021 (avšak zvýšenie oproti schválenému rozpočtu roku 2021):

v €

	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu 2022
Daňové príjmy	9 504 027,83	10 004 682,96	9 860 335	10 430 250	10 457 139
Nedaňové príjmy	2 010 111,28	1 698 318,06	1 782 722	1 828 238	2 189 461
Granty a transfery	4 533 045,70	5 749 507,46	3 904 883	5 307 456	4 941 141

V dôsledku nepredvídateľného vývoja pandémie a pri legislatívnych zmenách, ktoré sa očakávajú k 1.januáru 2022 a v priebehu roku 2022 a ktoré majú významný vplyv na vývoj výnosu dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, je dôležitá zásada opatrnosti pri rozpočtovaní bežných príjmov. Zo strany mesta by mala byť samozrejmosťou aj kontinuálna kontrola plnenia príjmov, pretože v podmienkach mesta s nastaveným rozvojom je to veľmi dôležitá otázka vyrovnanosti rozpočtu.

Daňové príjmy

Daňové príjmy sú tvorené výnosom dane z príjmov fyzických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, majetkovými daňami a daňami za tovary a služby. V roku 2022 mesto rozpočtuje daňové príjmy na úrovni očakávanej skutočnosti k 31.12.2021, v ktorej je už zaznamenané zvýšenie daňových príjmov oproti schválenému rozpočtu.

Vývoj daňových príjmov:

v €

Rok	Schválený rozpočet daňových príjmov	Skutočnosť naplnenia daňových príjmov
2009	5 836 789	5 996 111
2010	5 718 548	5 113 547
2011	5 976 211	5 751 932
2012	6 073 970	5 794 632
2013	6 265 716	6 066 178
2014	6 412 860	6 879 219
2015	6 861 031	6 969 997
2016	7 218 360	7 598 500
2017	7 885 360	8 116 320
2018	8 285 360	8 775 530
2019	9 454 675	9 546 922
2020	10 407 223	10 004 683
2021	9 860 335	očakávaná skutočnosť – 10 430 250
2022 - návrh	10 457 139	

Pre hospodárenie mesta je veľmi dôležitý výnos dane z príjmov fyzických osôb - podielová daň zo štátneho rozpočtu. Ich podiel na celkových bežných príjmoch je významný a akýkoľvek negatívny vývoj výnosu dane z príjmov fyzických osôb by ovplyvnil vyrovnanosť rozpočtu.

V návrhu rozpočtu na rok 2022 je výnos dane z príjmov fyzických osôb - podielová daň zo štátneho rozpočtu rozpočtovaný v zmysle prognózy Ministerstva financií Slovenskej republiky s navýšením + 6,3 % oproti roku 2021:

v €

	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu 2022

Výnos podielovej dane zo ŠR	8 046 822,03	7 871 215,59	7 791 391	8 150 000	8 385 195
-----------------------------	--------------	--------------	-----------	-----------	-----------

Návrh rozpočtu príjmov z daní z nehnuteľnosti a z daní za tovary a služby je realistický, nevychádza z očakávanej skutočnosti roku 2021, ktorá je oproti schválenému rozpočtu vyššia, ale vracia sa k schválenému rozpočtu roku 2021. Rovnaký postup rozpočtovania je aj u daní za tovary a služby, kde očakávaná skutočnosť je nižšia ako schválený rozpočet na rok 2021.

v €

	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu 2022
Daň z nehnuteľnosti	843 136,71	1 434 527,56	1 350 000	1 600 000	1 350 000
Dane za tovary a služby	613 684,79	698 764,81	718 444	680 000	721 344
Sankcie uložené v daňovom konaní	384,30	175,00	500	250	600

Vývoj plnenia príjmov z dane z nehnuteľnosti:

v €

Rok	Schválený rozpočet	Skutočnosť
2009	815 869	815 869
2010	803 293	845 564
2011	845 366	821 993
2012	848 000	823 020
2013	974 317	890 705
2014	932 870	875 569
2015	932 870	918 820
2016	900 000	865 161
2017	900 000	862 512
2018	900 000	842 902
2019	900 000	843 136
2020	1 350 000	1 434 528
2021	1 350 000	očakávaná skutočnosť - 1 600 000
2022 – návrh	1 350 000	

Daň z nehnuteľnosti je tvorená daňou z pozemkov, daňou zo stavieb a daňou z bytov a nebytových priestorov:

v €

	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu 2022
Z pozemkov	147 384,93	243 693,21	200 000	220 000	200 000
Zo stavieb	622 098,12	1 075 644,88	1 000 000	1 250 000	1 000 000
Z bytov a nebytových priestorov	73 653,66	115 189,47	150 000	130 000	150 000

Návrh rozpočtu týchto daní kopíruje rozpočet roku 2021, neuvažuje sa so žiadnym vývojom a to napriek rastu očakávanej skutočnosti roku 2021 u daní zo stavieb a u daní z bytov a nebytových priestorov.

Dane za tovary a služby predstavujú dane podľa zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady v znení neskorších predpisov a príslušného všeobecne záväzného nariadenia mesta:

v €

Dane	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu 2022
za psa	16 604,63	14 553,53	13 000	13 000	13 000
za nevýherné hracie automaty	1 010,00	150,24	800	602	800
za predajné automaty	675,00	543,75	544	532	544
za užívanie verejného priestranstva	87 548,55	89 423,99	85 000	100 000	92 000
za komunál. odpad	486 422,01	577 619,11	600 000	550 000	600 000
za ubytovanie	21 424,60	16 474,19	19 100	15 000	15 000

Aj v tomto prípade návrh rozpočtu týchto daní kopíruje rozpočet roku 2021, rozdiel je len u daní za užívanie verejného priestranstva, kde sa uvažuje s jej rastom a u dane za ubytovanie, kde sa uvažuje s poklesom.

Nedaňové príjmy

Rozpočet nedaňových príjmov na rok 2022 je vyšší ako schválený rozpočet na rok 2021 a tiež aj ako očakávaná skutočnosť k 31.12.2021, dôvodom sú vyššie príjmy z podnikania a vlastníctva majetku ako aj vyšší výnos z administratívnych a iných poplatkov:

v €

	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu 2022
Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	869 529,80	527 906,59	856 756	848 851	926 656
Administratívne a iné poplatky	901 930,59	638 380,15	829 266	800 787	1 166 405
Úroky	6 569,67	74,96	200	0	100
Iné nedaňové príjmy	232 082,22	531 956,36	96 500	178 600	96 300

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku tvoria príjmy mesta z odvodu zisku od spoločností založených mestom a spoločností, v ktorých má mesto majetkovú spoluúčasť, príjmy z prenájmu pozemkov, budov, bytov, nebytových priestorov, z prenajatých strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia:

- príjmy z podnikania - príjem mesta z dividend z účasti na majetku v iných spoločnostiach – Veolia Energia a. s. Brezno a LESY MESTA BREZNO s. r. o. sú rozpočtované vo výške 30 000 € (minulý rok - 3 000 €);
- príjmy z prenajatých pozemkov sú rozpočtované vo výške 580 000 € (minulý rok - 525 600 €), z toho za prenájom pozemkov fyzickým a právnickým osobám vo výške 535 000 € (najväčší objem týchto príjmov plyní z prenájmu lesných pozemkov od LESOV MESTA BREZNO - 400 000 €) a nájmy za jarmoky vo výške 45 000 €.;
- príjmy z prenajatých budov a objektov (bytové a nebytové priestory) sú rozpočtované vo výške 217 000 € (minulý rok - 201 000 €), z toho príjmy z nájomných bytov predstavujú čiastku 115 000 € a príjmy z prenájmu nebytových priestorov 102 000 €;

- príjem z prenajatých strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia je rozpočtovaný v zmysle uzatvoreného dodatku č. 14 so spoločnosťou VEOLIA Energia Brezno a. s. a to vo výške 60 000 € základné nájomné a 36 513 € dodatkové nájomné, pričom základné nájomné musí byť čerpané len na zhodnotenie majetku.

V návrhu rozpočtu administratívnych poplatkov a platieb ide najmä o:

- príjmy zo správnych poplatkov vo výške 48 000€, ktoré sú vyberané v zmysle platných právnych predpisov – správne poplatky za overovanie listín, za vydanie rybárskych lístkov, za vydanie povolenia na zmenu užívania, za zmenu licencie, správne poplatky v zmysle stavebného zákona, správne poplatky matriky;
- poplatky za poskytované služby vo výške 629 899 € - za opatrovateľskú službu, za služby poskytované v zariadení núdzového bývania „NÁRUC“, v útulku „NÁDEJ“, za poskytovanie zdravotných pomôcok, za služby v mestskej knižnici, za vodné a stočné v Podkoreňovej, za vodné v Rohoznej, za stočné na ČOV Pálenica, poplatok za znečisťovanie ovzdušia. Sú to príjmy vyberané v zmysle platných všeobecne záväzných predpisov a uzatvorených zmlúv o poskytovaní služby, najväčšie položky sú rozpočtované za opatrovateľskú službu – 120 000 €, za služby v ZSS a DS - 248 200 €, stravné v ZSS a DS - 99 792 €, za služby stavebného úradu – od obcí - 119 045 €.

Súčasťou návrhu rozpočtu mesta sú aj rozpočty rozpočtových organizácií s príjmami:

- príjmy prijaté od fyzických a právnických osôb za prenájom priestorov a zariadenia v čase, keď sa nevyužívajú na výchovno-vzdelávací proces, ktoré sú naplánované vo výške 3 143 €.
- príjmy za školné – príspevky prijaté od rodičov a iných osôb, ktorí majú voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť vo výške 98 440 €.
- príjmy z réžie v školskom stravovaní vo výške 87 184 €.
- príjmy za stravné - platby za potraviny vo výške 285 382 €.

Iné nedaňové príjmy - predpokladané príjmy z dobropisov (za elektrickú energiu, za teplo, za plyn – vyúčtovanie v roku 2022 za rok 2021) sú rozpočtované vo výške 36 300 €, z výťažkov z lotérií a iných podobných hier vo výške 60 000 €.

Granty a transfery

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s dotáciami, ktoré budú mestu poskytované z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií a s ďalšími dotáciami zo štátneho rozpočtu v celkovej rozpočtovanej výške 4 828 701 € (v roku 2021 - 3 905 795 €, v roku 2020 - 3 934 909 €, v roku 2019 - 3 194 515 €). Z vývoja je zrejmý nárast grantov a transferov za uplynulé roky.

V návrhu rozpočtu je spracovaný podrobný prehľad o poskytovaných grantoch a transferoch (poskytovateľ a výška grantu a transferu).

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH PRÍJMOV

Mesto v návrhu rozpočtu rozpočtuje plnenie kapitálových príjmov vo výške 13 608 646 € (v minulom roku - 4 981 499 €), z toho vlastných príjmov vo výške 2 200 000 € (minulý rok 1 260 386 €). Zvýšenie rozpočtu kapitálových príjmov je možné na základe úspešnosti mesta v získavaní cudzích zdrojov, najmä NFP na financovanie projektov zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu štátnych fondov, z rozpočtu EÚ a NFP na financovanie medzinárodných projektov.

Na základe tejto skutočnosti je v návrhu rozpočtu v položke - kapitálové granty a transfery rozpočtovaných 11 408 646 €.

Kapitálové príjmy tvoria príjmy z predaja majetku a kapitálové granty a transfery:

v €

	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu 2022
Príjem z predaja majetku	830 250,00	1 160 747,82	1 260 386	850 000	2 200 000
Tuzemské kapitál. granty a transfery	861 717,97	1 296 692,87	3 721 113	1 574 064	11 408 646

Plnenie vlastných kapitálových príjmov predstavuje rizikový faktor, nakoľko z minulých období je zrejmé, že tento ukazovateľ sa mestu nedarí plniť dlhodobo. Aj vykázaná očakávaná skutočnosť k 31.12.2021 je oproti rozpočtu na rok 2021 nižšia, predpokladá sa plnenie vlastných kapitálových príjmov len vo výške 850 000 €. Naplnenie vlastných kapitálových príjmov je pre mesto dôležité nielen preto, že ide o zdroj kapitálových výdavkov, ale v roku 2022 podľa návrhu rozpočtu ide aj o zdroj splátok návratných zdrojov financovania. Tieto splátky nie je možné podľa návrhu rozpočtu vykryť z prebytku bežného rozpočtu, z dôvodu jeho nízkej výšky (329 392 €) a preto je nutné splátky návratných zdrojov financovania – úverov hradiť z rozpočtovaných vlastných kapitálových príjmov; ide o sumu až 516 600 €. Navyše na tento zdroj sú napojené kapitálové výdavky, ktoré predstavujú spolufinancovanie rozvojových programov mesta financovaných z NFP.

V návrhu rozpočtu sú rozpočtované aj kapitálové granty a transfery, ktoré má mesto zmluvne zabezpečené; v návrhu rozpočtu sú spracované prehľadne podľa operačných programov a poskytovateľov jednotlivých grantov a transferov.

Vývoj kapitálových príjmov:

v €

Rok	Rozpočet kapitálových príjmov	Skutočnosť plnenia kapitálových príjmov
2009	1 779 037	1 779 742
2010	450 000	1 837 802
2011	659 251	1 821 339
2012	400 000	2 552 309
2013	852 237	187 350
2014	60 000	37 354
2015	5 724 845	5 025 153
2016	2 442 925	2 286 490
2017	20 000	545 010
2018	3 471 000	1 558 233
2019	3 329 892	1 353 521
2020	4 929 941	2 457 441
2021	4 981 499	očakávaná skutočnosť – 2 429 220
2022 - návrh	13 608 646	

ROZPOČET BEŽNÝCH VÝDAVKOV

Rozpočet bežných výdavkov reflektuje na potreby samosprávy a na činnosti, ktoré samospráva musí v zmysle zákona o obecnom zriadení zabezpečovať. Rozpočet bežných výdavkov závisí od plnenia bežných príjmov a od bežných grantov a transferov, z ktorých sa zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy.

V roku 2022 sa uvažuje so zvýšením rozpočtu bežných výdavkov nielen oproti schválenému rozpočtu roku 2021, ale aj oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2021. Dôvodom zvýšenia výdavkov je najmä uvedenie do prevádzky zariadenia sociálnych služieb a denného stacionára „Boženka“. Rozpočet zariadenia je zostavený pre činnosť plnej prevádzky s plným počtom zamestnancov – bežné výdavky sú rozpočtované v celkovej výške 767 616 €. Zariadenie bude financované z prostriedkov štátneho rozpočtu - 179 520 €, z dotácie BBSK - 124 170 € a z prostriedkov rozpočtu mesta - 463 926 € v členení na platy - 378 086 €, odvody do poisťných fondov - 154 827 € a tovary a služby - 234 703 €.

Vývoj bežných výdavkov:

v €

Rok	Rozpočet bežných výdavkov	Skutočnosť čerpania bežných výdavkov
2009	9 822 211	9 548 917
2010	8 784 706	10 236 121
2011	9 009 222	9 499 690
2012	8 880 071	9 574 932
2013	9 058 977	9 848 449
2014	9 302 864	10 231 029
2015	9 258 536	10 129 284
2016	9 319 295	10 785 941
2017	10 182 585	12 028 711
2018	11 114 655	14 070 412
2019	13 929 139	15 589 321
2020	15 542 278	15 182 727
2021	14 617 461	očakávaná skutočnosť - 16 363 871
2022 - návrh	17 258 349	

Toto zvýšenie bežných výdavkov je najmä u mzdových výdavkov, k rastu dochádza aj u tovarov a služieb.

Vývoj mzdových výdavkov – mesto bez rozpočtových a príspevkových organizácií:

v €

Rok	Rozpočet	Skutočnosť
2009	1 362 542	1 348 737
2010	1 360 097	1 299 332
2011	1 570 790	1 396 215
2012	1 378 874	1 362 634
2013	1 330 594	1 347 696
2014	1 366 905	1 414 925
2015	1 332 716	1 432 308
2016	1 332 716	1 571 184
2017	1 481 805	1 631 753
2018	1 608 940	1 784 089
2019	1 960 832	1 944 786
2020	2 431 191	2 046 786
2021	2 061 315	očakávaná skutočnosť - 1 809 809
2022 - návrh	3 020 691	

Mzdové výdavky sú zvýšené z dôvodu uvedenia do prevádzky zariadenia sociálnych služieb a denného stacionára „Boženka“ a tiež z dôvodu realizácie zmluvne zabezpečených projektov financovaných zo štátneho rozpočtu a z rozpočtu EÚ, v ktorých sú rozpočtované aj mzdové výdavky.

Vývoj prevádzkových výdavkov (tovary a služby) - mesto bez rozpočtových a príspevkových organizácií:

v €

Rok	Rozpočet	Skutočnosť
2009	1 797 082	1 560 264
2010	2 313 373	2 479 435
2011	1 471 909	1 911 910
2012	1 576 449	1 924 146
2013	1 933 719	1 876 054
2014	1 794 551	1 807 720
2015	1 527 875	1 331 669
2016	1 345 861	1 514 701
2017	1 390 593	1 784 813
2018	1 518 707	2 594 782
2019	2 529 206	2 854 847
2020	2 991 902	2 403 675
2021	2 215 946	očakávaná skutočnosť - 2 626 173
2022 – návrh	2 884 324	

Návrh rozpočtu podľa ekonomickej klasifikácie je na všetkých položkách vyšší oproti schválenému rozpočtu roku 2021 aj oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2021:

v €

	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu 2022
Platy	1 944 786,15	2 046 786,06	2 061 315	1 809 809	3 020 691
Odvody do poisťovních fondov	795 887,28	811 628,68	914 722	867 768	1 264 304
Tovary a služby	2 854 846,93	2 403 674,65	2 215 946	2 626 173	2 884 324
Dotácie	3 240 162,41	2 801 270,84	2 952 041	3 234 758	3 471 478

U tovarov a služieb je návrh rozpočtu vyšší oproti schválenému rozpočtu roku 2021 ako aj oproti očakávanej skutočnosti. Vyššie čerpanie je na všetkých položkách, okrem položiek – údržba a nájomné.

Návrh rozpočtu tovarov a služieb podľa ekonomickej klasifikácie:

v €

	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu 2022
631-Cestovné náhrady	11 650,35	2 827,53	3 660	1 000	2 100
632-Energie, voda ...	247 354,33	266 041,03	227 170	280 000	343 715
633-Materiál	196 111,35	302 839,52	141 373	180 000	181 378
634-Dopravné	56 592,32	44 327,30	140 413	45 000	51 367
635-Údržba	1 193 512,11	651 549,01	707 700	1 009 000	638 970
636-Nájomné	12 411,17	16 716,10	10 743	11 173	9 068
637-Služby	1 137 215,30	1 119 374,16	984 887	1 100 000	1 657 726

Mesto plánuje v roku 2021 realizovať opravu a údržbu ciest a chodníkov, v návrhu rozpočtu je plánovaná 2. splátka ceny za dielo.

V návrhu sú tiež v rámci funkčnej klasifikácie rozpočtované prevádzkové výdavky (tovary a služby):

- na prevádzku úradu – 822 096 €
- na mestskú políciu - 69 755 €
- výdavky spojené so správou majetku - nebytových priestorov vo výške 204 000 €,
- výdavky súvisiace so správou, prevádzkou a údržbou nájomných bytov v majetku mesta vo výške 56 700 €.

Výdavky na financovanie rozpočtových organizácií – škôl a školských zariadení:

v €

	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu 2022
ZŠ s MŠ Pionierska 2	2 633 679,83	2 702 035,52	2 502 769	2 739 024	2 491 267
ZŠ s MŠ Karola Rapoša Pionierska 4	2 129 313,59	2 317 610,39	1 981 316	2 511 505	2 128 464
ZŠ s MŠ MPČĽ 35	1 262 375,26	1 360 027,79	1 234 618	1 487 977	1 207 015
Základná umelecká škola	501 772,17	515 662,36	508 841	516 374	537 594
Centrum voľného času	148 474,95	153 685,96	170 174	174 393	154 300

Transfery rozpočtovým organizáciám sa rozpočtujú na základe návrhu všeobecne záväzného nariadenia o určení výšky dotácie na mzdy a prevádzku škôl a školských zariadení zriadených na území mesta Brezno (originálne kompetencie) ako aj očakávaného rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva. Výdavky na školstvo sú z veľkej časti (základné školstvo) závislé od transferov zo štátneho rozpočtu (normatívov) a je tak zrejmé, že výdavky na základné školy sa budú v priebehu roka zvyšovať v závislosti od poskytnutia transferov na prenesený výkon štátnej správy v školstve.

Výdavky na financovanie príspevkovej organizácie:

v €

	Skutočnosť 2019	Skutočnosť 2020	Schválený rozpočet 2021	Očakávaná skutočnosť 2021	Návrh rozpočtu 2022
TS	2 550 076,40	2 204 437,59	2 140 000	2 570 000	2 468 552

Výdavky na financovanie Technických služieb rastú, návrh rozpočtu pre Technické služby je vyšší oproti schválenému rozpočtu roku 2021 a oproti očakávanej skutočnosti k 31.12.2021 je nižší o zanedbateľnú sumu.

Bežný príspevok Technickým službám je rozpočtovaný a jednotlivé činnosti, ktoré príspevková organizácia zabezpečuje, najmä správa a údržba miestnych komunikácií, zber, preprava a zhodnocovanie odpadov, udržiavanie parkov, sadov, detských ihrísk, prevádzku verejného WC a cintoríny, prevádzka verejného osvetlenia, prevádzkovanie športových zariadení a podpora komunálneho športu, prevádzkovanie kultúrnych zariadení a zabezpečenie spoločenských a kultúrnych akcií v meste ako aj vydávanie novín a prevádzka mestského rozhlasu.

V návrhu rozpočtu je uvedený aj rozpis transferov jednotlivcom a neziskovým právnickým osobám, v rámci ktorého sú rozpočtované aj dotácie poskytované z rozpočtu mesta. Podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa v rozpočte obce na príslušný rozpočtový rok dotácie rozpočtujú na konkrétnu akciu, úlohu alebo účel použitia prostriedkov, tieto kritéria sú splnené tým, že poskytované dotácie sa následne ešte schvaľujú uznesením zastupiteľstva v súlade so zákonným ustanovením.

Najvyšší objem dotácií už tradične smeruje do športu a kultúry – pre rok 2021 je to suma 190 000 €.

Na zabezpečenie dopravnej obslužnosti mesta, na základe Zmluvy o výkone vo verejnom záujme je rozpočtovaný pre dopravcu – SAD Zvolen transfer vo výške 160 000 € (v roku 2021 – 160 000 € a v roku 2020 - 95 000 €).

Rozpočet bežných výdavkov na rok 2021 podľa funkčnej klasifikácie je spracovaný s podrobným komentárom čerpania výdavkov podľa jednotlivých činností.

ROZPOČET KAPITÁLOVÝCH VÝDAVKOV

V návrhu rozpočtu sa uvažuje s kapitálovými výdavkami vo výške 16 951 666 € (v minulom roku - 6 057 473 €).

V roku 2022 sa uvažuje v pokračovaní rozvojových programov:

1. Modernizácia technologických zariadení v súlade s platnou zmluvou s firmou VEOLIA ENERGIA Brezno a.s.
2. Výstavba 96 nájomných bytov. na MPČĽ
3. Detské jasle Mazorníkovo a Hradby
4. Spevnené plochy v meste
5. Stojiská na komunálny odpad
6. Cyklotrasa Brezno – Valaská
7. Cyklotrasa C2, C5, C10
8. Cyklodoprava na ul. B. Němcovej a na ul. Švermova
9. Upgrade softvéru MsÚ
10. Futbalové ihrisko a technické vybavenie futbalového ihriska Banisko (Kaufland)
11. Obnova mestskej veže
12. Vyhliadková veža Horné Lazy - bufet
13. Rekonštrukcia zastávok MHD
14. Vodozádržné opatrenia v intraviláne mesta Brezno
15. Rekonštrukcia chodníkov a príľahlých zelených pásov na ul. Rázusova

Z kapitálového rozpočtu sú ďalej naplánované akcie:

1. Realizácia projektu - Kompostáreň
2. Zimný štadión ARENA – obstaranie kamerového systému
3. Zvýšenie energetickej účinnosti MŠ MPČĽ
4. Rekonštrukcia ihriska pri ZŠ MPČĽ
5. Priechod pre chodcov na ul. Kuzmányho
6. Inteligentné prvky správy mesta Brezno (Moderné technológie)
7. Obstaranie osobného motorového vozidla pre opatrovateľskú službu
8. Výkup pozemkov pod bytovým domom Mládežnícka č.6, Brezno
9. Spracovanie podkladov pre vypracovanie PD, vypracovanie PD a získanie súhlasných stanovísk dotknutých orgánov s ich zapracovaním pre programy:
 - Bytová výstavba Banisko sever, Banisko juh – PD,
 - Bytová výstavba Rázusova 16
 - Bytová výstavba na ul. Sekurisova
 - Rekonštrukcia hotela Ďumbier
 - Dom smútku Brezno
 - Kruhový objazd pri BILLE – PD

- Lávka Hlavina – PD
- ČOV Rohozná II

Z NFM by sa mali realizovať:

1. NFM – Zelené steny na kontajnerových stojiskách
2. NFM – zberné nádoby
3. NFM – Vodozádržné opatrenia v intraviláne : Aktivity zamerané na efektívne využívanie vody v MŠ na ul. B. Němcovej
4. NFM – Vodozádržné opatrenia v intraviláne : Bioretenčný systém s funkčnou vegetáciou na zadržiavanie a odvodnenie dažďovej vody zo svahov (Baldovský most)
5. NFM – Zmena povrchov asfaltových ihrísk na svetlé plochy
6. NFM – Aktivity zamerané na kvalitu vzduchu
7. NFM – Exteriérová vertikálna zeleň vo dvore M.R.Štefánika – múzeum komunizmu
8. NFM – Revitalizácia zelene centrálnych mestských zón
9. NFM – Budovanie prírodných prvkov na zvýšenie vlhkosti vzduchu a zadržiavanie vody
10. NFM – Inteligentné exteriérové osvetlenie
11. NFM – Zakúpenie bicyklov a stojanov
12. NFM – Zvýšenie energetickej účinnosti budovy MŠ na ul. B. Němcovej
13. NFM - Zvýšenie energetickej účinnosti budovy MŠ na ul. Hradby v Brezne

Z kapitálového rozpočtu sa budú financovať aj splátky ceny za diela:

1. Rekonštrukcia chladenia ľadovej plochy ZŠ ARENA Brezno
2. Vyhliadková veža Horné Lazy
3. Administratívna budova (Belamo)

Financovanie rozvojových investičných programov je zabezpečené z cudzích zdrojov (granty a transfery z jednotlivých operačných programov) a z návratných zdrojov financovania (úver zo ŠFRB). Spolufinancovanie musí byť zabezpečené mestom, z jeho vlastných zdrojov. V prípade mesta zdrojmi spolufinancovania sú len vlastné kapitálové príjmy, ktoré sú rozpočtované, ale je potrebné upozorniť, že ide len o rozpočtované zdroje, nejde o hotovostné finančné prostriedky, ktoré sú k dispozícii na úhradu. Navyše z rozpočtovaného objemu kapitálových príjmov je potrebné uhradiť aj splátky návratných zdrojov financovania. V návrhu rozpočtu sa nerozpočtujú ani prostriedky rezervného fondu a na základe očakávanej skutočnosti bilancie príjmov a výdavkov rozpočtu roku 2021 sa nepočíta s prebytkom rozpočtu, ale so schodkom, čo znamená, že v roku 2022 nie je predpoklad vytvorenia zdrojov na tvorbu rezervného fondu a na realizáciu rozvojových investičných programov.

Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, pre zachovanie vyváženosti rozpočtu mesta, aby sa rozpočtovaný prebytok bežného rozpočtu naozaj naplnil, čo znamená dôslednú kontrolu plnenia príjmov zo strany mesta a regulované čerpanie výdavkov so zachovaním princípu hospodárnosti, efektívnosti a účelovosti použitia rozpočtovaných výdavkov. Rozpočtová disciplína je naozaj nevyhnutná, pretože z prebytku bežného rozpočtu sa musia uhradiť aj splátky návratných zdrojov financovania. Je dôležité, aby sa naplnili aj plány predaja majetku z dôvodu naplnenia kapitálových príjmov, pretože sa s nimi počíta už nielen pri realizácii rozvojových programov ale aj pri splátke návratných zdrojov financovania - úverov.

FINANČNÉ OPERÁCIE

V návrhu rozpočtu príjmových finančných operácií sa počíta so zapojením návratných zdrojov financovania, konkrétne úveru zo ŠFRB a po akceptovaní mojej pripomienky aj so zapojením

návratných zdrojov financovania na vyrovnanie časového nesúladu medzi celkovými príjmami a celkovými výdavkami rozpočtu mesta.

V návrhu rozpočtu výdavkových finančných operácií sú uvedené splátky návratných zdrojov financovania a to úveru „Dostavba a stavebné úpravy zimného štadióna“, úveru ŠFRB - Mazorník, úveru ŠFRB - Nálepškova ul., úveru ŠFRB – ŠLN, úveru ŠFRB – Dom seniorov a denný stacionár, úveru bývalého Hotela Ďumbier, s.r.o. a aj splátky novo prijatého úveru zo ŠFRB na výstavbu 96 nájomných bytov na MPČL:

1. splátka istiny úveru z r. 2005	152 016 €
2. splátka istiny úveru z r. 2009	107 656 €
3. splátka istiny zlikvidovaného Hotela Ďumbier s.r.o.	6 344 €
4. splátka ŠFRB (23 b. j., Nálepškova)	16 633 €
5. splátka ŠFRB (23 b. j., Mazorníkovo)	11 328 €
6. splátka ŠFRB (23 b. j., ŠLN)	20 494 €
7. splátka ŠFRB (Dom seniorov a denný stacionár)	26 964 €
8. splátka ŠFRB (96 b. j. MPČL)	104 557 €
9. splátka istiny úveru z r. 2021	400 000 €

C. ZÁVEREČNÉ ZHODNOTENIE NÁVRHU VIACROČNÉHO PROGRAMOVÉHO ROZPOČTU

Návrh rozpočtu je spracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy ako viacročný rozpočet na roky 2022 – 2024 a tiež ako programový dokument, ktorý spĺňa základné princípy programového rozpočtovania.

Po preverení náležitostí a obsahu návrhu viacročného programového rozpočtu na roky 2022 – 2024 konštatujem, že je zostavený v súlade s všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Ing. Ingrid Konečná Veverková
hlavná kontrolórka mesta Brezna